EXTRA NUMMER

VAN HET

SAMARANGSCH ADVERTENTIE-BLAD,

Dingsdag 7 Junij 1859.

LANDMAIL BERIGTEN,

loopende tot 25 *April* 1859.

ALGEMEEN OVERZIGT.

— De staat van zaken heeft sedert ons nommer van 8 dezer een zeer ongunstig aanzien gekregen, zoo ongunstig zelfs, dat op dit oogenblik de hoop op het behoud des vredes zoo goed als vervlogen is. Alvorens den lezer op het standpunt te brengen, waarop wij ons thans bevinden, moeten wij twee feiten aanstippen, namelijk een artikel in den Parijschen *Moniteur* van den 10den dezer, klaarblijkelijk bestemd om Duitschland omtrent de ware bedoelingen van keizer Napoleon gerust te stellen, en een gerucht, den 9den dezer bekend geworden en volgens hetwelk het garnizoen te Milaan, bij eene in de kazernes aangeplakte dagorder, namens den keizer van Oostenrijk onder de wapens zou zijn geroepen; een verhaal, dat spoedig bleek geheel en al onjuist te zijn.

In het algemeen verkeerde men gedurende de laatste 14 dagen in een bestendigen staat van onzekerheid. Terwijl de diplomatie alles scheen aan te wenden, om het uitbarsten van een oorlog te verhoeden, werden èn in Frankrijk èn in Oostenrijk de krijgstoerustingen op groote schaal voortgezet, terwijl het aantal vrijwilligers, dat uit alle oorden van Italie te Turin zamenvloeide, welhaast duizenden bedroeg. Het was eene Babelsche verwarring en de berigten hadden een bijzonder karakter, naar mate zij uit Parijs, Londen of Weenen kwamen. De officieele en officieuse pers te Weenen werd dagelijks heviger en de Parijsche journalen gaven haar in dit opzigt weinig toe. Achtereenvolgens vernam men, dat Oostenrijk als voorwaarde voor zijne toetreding tot het congres, eene voorafgaande ontwapening van Piemont geëischt had; dat dit verworpen en daarvoor het beginsel eener algemeene ontwapening in de plaats gesteld was; dat Oostenrijk dit aangenomen, maar als voorwaarde gesteld had, dat die plaats zou hebben, vóór de opening van het congres, of zoo als sommigen willen, dat Oostenrijk een waarborg geëischt had, dat die ontwapening voor de bijeenkomst van het congres bewerkstelligd zou worden; Frankrijk daarentegen wilde de werkzaamheden van het congres met het besluit tot die ontwapening beginnen. Zoo ver waren de zaken gekomen, toen door de *Times* twee belangrijke documenten wereldkundig werden gemaakt, namelijk het antwoord op het Russische voorstel tot het houden van een congres, alsmede het antwoord van het kabinet van Weenen op de vier preliminaire punten, zoo als die door Engeland waren voorgesteld. In laatstgenoemd document stelde graaf Buol voor, om eene algemeene ontwapening als een vijfde preliminair punt vast te stellen. Wij deelen lager den tekst van de beide voorstellen mede, waaruit men zien zal, welke wijzigingen het kabinet van Weenen in de Engelsche voorstellen gebragt heeft.

Eindelijk gaf het Engelsche ministerie den 18den dezer in de beide huizen van het parlement ophelderingen nopens den loop der onderhandelingen, terwijl de Parijsche *Moniteur* te gelijk met een artikel van dezelfde strekking verscheen. Uit de verklaringen van de Engelsche ministers, welke wij later uitvoeriger zullen mededeelen, blijkt hoofdzakelijk: dat de reis van lord Cowley naar Weenen aanvankelijk goede uitkomsten had opgeleverd, doch dat Engeland intusschen het voorstel van Rusland tot het houden van een congres, onder de bekende vier voorwaarden, had aangenomen; die voorwaarden waren echter door Oostenrijk onvoldoende geacht, hetgeen eene groote onbillijkheid eischte: de ontwapening van Sardinie. Deze voorwaarde werd door al de mogendheden afgekeurd. Toen kwam van Oostenrijk het voorstel tot eene algemeene ontwapening. Daarentegen kwamen echter weder bezwaren: Frankrijk beweerde dat het niet ontwapenen kon, omdat het nog niet buitengewoon gewapend had en Sardinie wil niet ontwapenen, als het niet tot het congres wordt toegelaten. Het is onzeker of het Eng. ministerie op het oogenblik dat het die verklaringen gaf, bekend was het bovengenoemd artikel van den *Moniteur*, waaruit hoofdzakelijk resulteert, dat Frankrijk toestemt in eene ontwapening vóór de bijeenkomst van het congres en dat het daarop ook bij Sardinie zou aandringen, wanneer namelijk, laatstgenoemde mogendheid en al de Italiaansche staten op het congres werden toegelaten; zooveel is zeker dat de Engelsche regering daaromtrent een diep stilzwijgen bewaarde. Uit een tweede artikel in den Parijschen *Moniteur* van 21 dezer ontwaart men, dat het Engelsche ministerie den 18den nog een laatste voorstel heeft gedaan, hierop neêrkomende: 1o. dat vóór alles eene algemeene en gelijktijdige ontwapening plaats hebben; 2o. dat de ontwapening geregeld zal worden door eene civiele of militaire commissie, onafhankelijk van het congres. Deze commissie zal uit zes leden bestaan, waaronder een lid van wege Sardinie. 3o. Het congres zal bijeenkomen en tot behandeling van de politieke vraagstukken overgaan, zoodra de commissie haren arbeid zal begonnen hebben. 4o. De vertegenwoordigers der Italiaansche staten zullen onmiddelijk na de bijeenkomst van het congres worden uitgenoodigd, om op denzelfden voet bij de vertegenwoordigers der groote mogendheden toegelaten te worden, als dit plaats had op het congres van 1821.

Men dacht aanvankelijk dat deze voorwaarden door Oostenrijk zouden worden aangenomen. Dit is echter niet geschied en de staat van zaken heeft veel meer op eens een dreigend aanzien gekregen. Oostenrijk namelijk heeft de voorstellen van Engeland, die bereids de goedkeuring van Frankrijk, Rusland en Pruissen hadden weggedragen, van de hand gewezen. Dit wordt op officieele wijze bevestigd. Doch er is meer. De Oostenrijksche regering heeft regtstreeks eene aanmaning tot Sardinie gerigt om zich te ontwapenen, en daartoe een bedenktijd gegeven van *drie dagen*, terwijl, naar luid eener mededeeling van de *Times*, Oostenrijk aan Sardinie den oorlog zal verklaren indien aan die sommatie binnen den bepaalden tijd niet voldaan wordt. Dit wordt door dépêches uit Weenen zelf, uit Turin en Parijs bevestigd. Het blijkt overigens, dat de Oostenrijksche troepen, sterk 80,000 man, eene dreigende beweging aan de Sardinische grenzen hebben aangenomen, terwijl men uit Turin berigt, dat de administratien der spoorwegen in Lombardije aanzegging hebben gekregen, om alle treinen voor het publiek te schorsen, daar de locomotiven naar Milaan moeten stoomen, om troepen te vervoeren over de geheele linie van Milaan naar den Tessino. Dat dit geschied is met het oog op eene eventueele weigering van den kant van Sardinie, om aan de sommatie te voldoen, behoef geen betoog. De Fransche regering heeft in dien stand van zaken bevel gegeven, om verscheidene divisien troepen naar de Sardinische grenzen te doen oprukken.

Ziedaar het nieuws, loopende tot 22 dezer. Het levert ruime stof op tot overweging. Wij zullen ons voorshands echter daarvan onthouden en de gebeurtenissen afwachten, die uit de nieuwe phase, welke de geschillen thans ingetreden zijn, zullen voortspruiten. Eéne opmerking kunnen wij evenwel niet nalaten te maken; hoe zal de houding van Pruissen en Rusland zijn, nu Oostenrijk de ook door hen aangenomen voorstellen heeft verworpen? Van Engeland spreken wij niet. De regering aldaar heeft reeds in het parlement verklaard, dat Engeland, in geval van oorlog, eene gewapende neutraliteit zal aannemen en de gebeurtenissen, vooral in de Middellandsche en Adriatische Zeeën, waarbij het zooveel belang heeft, afwachten.

Intusschen blijkt uit de ministerieele *Morning Herald*, dat de handelwijze van Oostenrijk eene geheele verandering in de sympathie van Engeland gebragt heeft, en de *Times* verzekert, dat het Engelsche ministerie tegen het Oostenrijksche ultimatum van Sardinie geprotesteerd heeft.

In Duitschland blijft de stemming zeer anti-napoleontisch en oorlogzuchtig, vooral in Zuid-Duitschland, waar bij voortduring verschillende maatregelen voor de ophanden gebeurtenissen genomen worden. Volgens de *Preuss. Ztg.* van 21 dezer heeft de Pruissische regering het noodig geacht den Duitschen bond een algemeenen maatregel in het belang der veiligheid van het gemeenschappelijk vaderland voor te slaan, en is daarin voorgegaan, door zelf drie legerkorpsen op den voet van oorlog te brengen. Deze maatregel, voegt het blad er bij, alsmede het voorstel, dat Pruissen doen zal, om de andere bondskontingenten op den voet van oorlog te brengen, hebben echter een louter defensief karakter en zijn verre verwijderd van eenige aggressive bedoelingen.

De aartshertog Albrecht heeft eenige dagen te Berlijn doorgebragt. Het doel zijner zending was, zoo men zegt, om Pruisens goedkeuring tot het ultimatum aan Sardinie uit te lokken, waarin echter niet geslaagd moet zijn, dewijl Pruissen de verantwoording van zulk een maatregel niet op zich wilde nemen. Ook naar St. Petersburg is door het hof van Weenen een staatsman gezonden. De koning van Hanover heeft, men weet niet met welke bedoelingen, een dag te Berlijn doorgebragt; ook de koning van Saksen werd daar verwacht.

Tegenover deze gebeurtenissen treden alle andere op den achtergrond. Het Engelsche parlement is ll. Zaturdag ontbonden. Van de Parijsche conferentie hoort men schier niet spreken; men weet echter dat de benoeming van kolonel Couza, als een fait accompli aangenomen zal worden, doch zonder gevolgen voor de toekomst. In Beijeren heeft de liberale vertegenwoordiging althans zooveel gewonnen, dat de koning het ontslag van den president-minister van v. d. Pfordten, die jarenlang dien hoogen post bekleedde, heeft aangenomen. Het verschijnsel is analoog met het aftreden van het ministerie v. Manteuffel in Pruissen. De v. d. Pfordten is thans benoemd tot gezant van Beijeren bij den Duitschen Bond. Te gelijk met hem is afgetreden de minister van oorlog, de heer von Lüder, die mede bij de tegenwoordiging sedert lang slecht stond aangeteekend. Tot ministerie van binnenl. zaken is benoemd de heer Neumayr, doch hoe het ministerie thans in zijn geheel zal zijn zamengesteld, is nog niet bekend, evenmin als de weg, welke thans door de regering van Beijeren, die zich sedert lang bewoog in achterwaartsche rigting, zal worden gevolgd.

De Zwitsersche regering heeft onlangs eene verklaring aan al de mogendheden gerigt, inhoudende dat Zwitserland ingeval eener vredebreuk tusschen Oostenrijk en Piemont of Frankrijk, zich onzijdig zou houden, en van zijn regt om tot heveiliging zijner grenzen zeker gedeelte van Savoye te bezitten en voor den doortogt van buitenlandsche troepen te sluiten, gebruik zou maken ingeval het zulks dienstig zou achten. Uit Bern wordt gemeld, dat het Fransche gouvernement met die verklaring genoegen heeft genomen, terwijl Oostenrijk, naar verzekerd wordt, wenschte dat Zwitserland het onzijdig verklaarde gedeelte van Savoye in allen gevalle bezetten zou.

De tijdingen uit Konstantinopel zijn van 30 Maart, 6, 8 en 13 April. De Porte heeft 150,000 man onder de wapenen geroepen, waarvan echter schier de helft deserteerde. Er heerscht in het rijk, oppervlakkig ten minste, zekere kalmte. De raad van den Tansimat heeft echter het tijdstip nog niet daar geacht, om de beloofde hervormingen in te voeren. De tijding van de mogelijkheid van een oorlog tusschen Oostenrijk en Frankrijk had een groote verslagenheid in de hoofdstad te weeg gebragt en de divan had besloten in allen gevalle eene afwachtende houding aan te nemen. De tijdingen uit Egypte nopens de onderteekening der concessie voor het Suez-kanaal, luiden gunstig.

Men verneemt, dat Portugal en Spanje op het punt zijn van een tractaat van alliantie te sluiten, dat den naam zal dragen van *Iberisch Verbond*. Art. 1 van dit tractaat luidt: Te rekenen van den dag der ratificatie van het tegenwoordig tractaat af, zal eene of- en defensive alliantie tusschen Portugal en de Spaansche monarchie, alsmede eene volledige solidariteit bestaan in alle internationale kwestien, waarin zij thans of later met eenige andere natie gewikkeld mogten worden. — In hoeverre het berigt waar zij, zal later blijken.

NEDERLAND.

— Ofschoon wij ons gedurende de laatste dagen in fraai weder mogten verheugen, was het echter, gelijk meestal in het voorjaar, zeer schraal en guur.

Den 15den heeft er een geweldige storm uit het W. N. W. gewoed, die aan de dijken en zeeweringen veel schade heeft te weeg gebragt. Het water werd aanmerkelijk opgedreven en in onderscheidene nabij de zee gelegen plaatsen in de straten gedrongen. Al het lage land tusschen het land van Heusden, Altena en de Langstraat, is dientengevolge als geïnundeerd. De polders van Raamsdonk, Wassik, Capelle, Berrijen, Waalwijk en Baardwijk zijn eene bare zee gelijk. Voor het hooiland schaadt dit niet, maar de op vele dier akkers welig staande veldvruchten hebben veel geleden. In de Kilpolders zijn verscheidene stukken rundvee verdronken. Op zee hebben tallooze ongelukken plaats gehad en ook op de rivieren, voornamelijk op het Hollandsch Diep, hebben verschillende rampen plaats gegrepen. Men meldt o. a., dat aan de Willemstad een vaartuig is gezonken, waarvan man, vrouw, 3 kinderen en de knecht zijn omgekomen; de Vlissingsche stoomboot was kort daarbij, en men zag den nood wel, doch kon geen hulp toebrengen. Aan de Dortsche Kil is een gaffelschip over den berm geslagen, een ander schip zit er op en twee er tegen aan. Naar men verneemt zijn onder Roosendaal onderscheidene geringe woningen ingewaaid.

De berigten omtrent den staat der veldgewassen luiden daarentegen bijzonder gunstig. Er is op dit oogenblik reeds meer gras dan in het vorig jaar in de helft van Mei. De vooruitzigten voor den landbouw zijn voortreffelijk te achten.

— Het gerucht wil, dat de kamer tegen den 10den Mei weder zou bijeen geroepen worden, hoofdzakelijk om de nieuw aan te bieden ontwerpen, betreffende de spoorwegen te onderzoeken.

Binnen weinige dagen toch worden verwacht de antwoorden van de regering op het voorloopig verslag der kamer ten aanzien van de spoorwegen, waarbij gevoegd zullen zijn: 1o. de gewijzigde concessie Sloet-Reuchlin (Noorder-spoorweg) en 2o. voorloopige concessie Bredius-Sijpestein (Zuiderlijn en Zeeuwsch-Limburgsche.)

Naar men verneemt heeft de regering aan de kamer aangeboden een wetsontwerp tot regeling van de looddienst voor zeeschepen.

— De ministers van kolonien en buitenl. zaken hebben ter voldoening aan het tweede lid van art. 57 der grondwet, van wege Z. M. aan de tweede kamer afschriften doen toekomen van den Ned. tekst der additionele overeenkomst en van het vervolg daarop, op 16 October 1857 tusschen Nederland en Japan gesloten, waarvan de acten van bekrachtiging op den 30sten October 1858 te Nagasakie door de wederzijdsche gevolmagtigden zijn uitgewisseld, blijkens het mede overgelegde proces-verbaal dier uitwisseling. In het belang eener juiste kennis van het standpunt, waartoe de door Nederland voortgezette onderhandelingen met Japan geleid hebben, wordt tevens aangeboden een afschrift van het nader tractaat tusschen Nederland en Japan, dat op 18 Augustus 1858 te Jedo is gesloten, benevens van de daarbij behoorende handelsregulatien, bestemd om, nadat de acten van bekrachtiging daarvan zullen uitgewisseld zijn, met 4 Julij dezes jaars in werking te komen.

— De Overland-post, loopende tot 23 Februarij, is den 12den April hier te lande aangekomen.

ENGELAND.

— De geheele koninklijke familie is den 18den naar Windsor vertrokken.

— De *London Gazette* meldt, dat tot den pairsrang zijn verheven de kolonel Wyndham, onder den titel van baron Leconfield, de heer Tatterton Egerton, onder den titel van baron Egerton, en Sir Charles Morgan, onder den titel van baron Tredegar.

— Kapitein Carnegie, een der lords van de admiraliteit, heeft zijn ontslag ingediend; naar men zegt is sir Henry Leeke in zijne plaats benoemd.

— De *London Gazette* bevat thans de benoeming van sir Henrij Rawlinson tot buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Engeland in Perzie.

— Een vrij belangrijk document, hoewel niet nieuw in de bijzonderheden, is dezer dagen bekend geworden, namelijk het verslag, dat is uitgebragt door de commissie, welke door het Lagerhuis werd benoemd, ten einde de verhouding der Engelsche zeemagt tot die van Frankrijk aan te toonen. De hoofdpunten schijnen te zijn: eerstens, een gemis in Engeland aan de met ijzer bekleede oorlogschepen die 36—50 ponders zullen voeren, waarvan er in Frankrijk vier op stapel staan, en vervolgens de minderheid van Engeland in stoomfregatten. Het totaal der zeilschepen levert een groot overwigt voor Engeland op, staande als 296 tegen 144. — Opmerkelijk is de verhouding der Engelsche en Fransche scheepstimmerwerven, die 866 acres in Engeland en 865 in Frankrijk beslaan. Laatstgenoemd rijk heeft echter sedert 1852 zulk eene bedrijvigheid, wat het zeewezen betreft, aan den dag gelegd dat zijne minderheid tegenover Engeland heeft opgehouden en het nu duidelijk blijkt hoe ligtelijk die naar de zijde van Engeland kan overslaan. Frankrijk heeft in zeven jaren 19,000,000 pd. st. aan het zeewezen besteed, terwijl Engeland daartoe ruim 53,000,000 pd. st. uitgaf en lang zooveel niet tot stand bragt. Het getal stoomlinieschepen van beide mogendheden staat juist gelijk, zijnde 29; tegen de 21 die thans in Engeland op stapel staan heeft Frankrijk er elf in aanbouw.

— De *Times* deelt de gewijzigde voorstellen van Oostenrijk mede, zoo als die door graaf Buol aan onzen gezant te Weenen bekend gemaakt zijn, en stelt daartegenover de door onze regering gedane vier voorstellen. Zij luiden als volgt:

Engelands voorstellen.

I. Er zullen middelen beraamd worden, om den vrede tusschen Oostenrijk en Sardinie te handhaven.

II. Ontruiming van den Romeinschen Staat door de vreemde troepen en gezet onderzoek naar de hervormingen, welke in de Italiaansche staten behooren te worden ingevoerd.

III. Er zal eene combinatie voorgesteld worden voor de verdragen, die Oostenrijk afzonderlijk met de Italiaansche staten heeft gesloten.

IV. De territoriale schikkingen en de tractaten van 1815 zullen onaangeroerd blijven.

Oostenrijks gewijzigde voorstellen.

I. Het congres zal een onderzoek doen naar de middelen, om Sardinie tot zijne internationale pligten terug te brengen en maatregelen beramen, waardoor de terugkeer der tegenwoordige verwikkelingen voorkomen kan worden.

II. De kwestie der ontruiming van den Kerkelijken Staat zal in beraadslaging gebragt worden. Het congres zal de wijze, waarop die ontruiming uitvoering zal erlangen, aan de daarbij onmiddelijk betrokkene mogendheden overlaten. De kwestie aangaande het invoeren van administrative hervormingen, zal insgelijks bediscussieerd worden. Men zal zich daaromtrent verstaan en zijne zienswijze kenbaar maken; maar het blijft aan de hierbij onmiddelijk betrokkene staten overgelaten, of zij zich daarmede willen vereenigen.

III. De geldigheid onzer tractaten mag niet in twijfel worden getrokken. Maar indien alle op het congres vertegenwoordigd wordende mogendheden geneigd zijn, hare staatkundige tractaten met de Italiaansche staten gesloten, over te leggen, dan zal Oostenrijk dit van zijn kant insgelijks doen. Het zal zich met zijne mede-belanghebbende regeringen daarover verstaan, de gemeenschappelijke tractaten op het congres in beraadslaging brengen en onderzoeken, in welk opzigt hunne herziening noodzakelijk en nuttig is.

IV. Het blijft uitdrukkelijk bepaald, dat noch de bestaande territoriale bepalingen, noch de tractaten van 1815, noch die, welke ter uitvoering van deze gesloten zijn, aangeroerd zullen worden.

Toegevoegde vijfde punt.

Men zal overeenkomen nopens eene gelijktijdige ontwapening der groote mogendheden.

— Den 1sten Mei zal een dankdag in Engeland worden gehouden voor herstel der rust in Indie.

— Aan de uitrusting van de *Great Eastern*, beter bekend onder den naam van *Leviathan*, zijn thans 500 arbeiders bezig. Men verwacht dat het schip in Augustus voltooid zal zijn.

— De bekende Lola Montes heeft dezer dagen voor een talrijk publiek in St. James Hall eene voorlezing gehouden over de Europeanen in Amerika. De nieuwsgierigheid om deze vrouw te zien had ongetwijfeld de overhand op de begeerte om haar te hooren, ofschoon hare wijze van voordragt het publiek niet schijnt teleur gesteld te hebben.

DUITSCHLAND.

De *Oesterr. Correspondenz* bevatte eenige dagen geleden een artikel over de groote kwestie van den dag, waarvan het volgende de hoofdzakelijke inhoud is:

Oostenrijk heeft bewijzen gegeven, dat het den vrede wenscht te bewaren, in de eerste plaats door de wijze waarop het de zending van lord Cowley beschouwd en dien diplomaat ontvangen heeft, en in de tweede plaats door het aannemen van het voorstel tot het houden van een congres.

Oostenrijk zou gaarne opofferingen hebben gedaan tot behoud van den vrede, maar het kan zijne toestemming niet geven aan voorwaarden, welke alleen aan andere mogendheden tijd zouden geven, om hare toebereidselen tot den oorlog te voltooijen.

Men heeft als voorafgaanden maatregel de ontwapening van Sardinie gevorderd, eene vordering, waarmede Engeland zich heeft vereenigd. Daar Frankrijk echter verklaard heeft, dat het Sardinie niet kon overhalen tot eene geïsoleerde ontwapening, heeft Oostenrijk daarop voorgesteld om, voor dat het congres bijeenkomt, tot eene algemeene ontwapening over te gaan, ten einde het wezenlijke waarborgen bekome voor het behoud van den vrede.

Het artikel eindigt met de volgende woorden: Hoe toch kon men aan de mogelijkheid gelooven, dat Oostenrijk zitting zou nemen in het congres, bij gemis van deugdelijke blijken, dat alle regeringen gelijktijdig bezield zijn met den wensch, om den vrede gehandhaafd te zien.

— In de *Wiener Zeitung* van 10 dezer las men het volgende, dat ofschoon geschreven op een tijdstip voor de laatste veranderingen in den staat van zaken, evenwel de aandacht verdient wegens, den oorlogzuchtigen geest, dien het ademt. Het kan dus beschouwd worden als eene nieuwe bijdrage, om de heerschende stemming der Oostenrijksche regering te leeren kennen.

»Binnen weinige dagen, zoo luidde het, is het vijftig jaren geleden dat Oostenrijk, sedert de Fransche omwenteling was uitgebarsten, voor de vierde maal een oorlog tegen Frankrijk begon. Fransche schrijvers hebben het den oorlog der vijfde coalitie genoemd.

»In de vroegere oorlogen is Oostenrijk het voornaamste lid of de voornaamste mogendheid geweest der coalitie, welke tegen Frankrijk, gevormd was. In den oorlog van 1809 streed het echter alleen tegen eene ontzettende coalitie, welke door de eerzucht van absoluten Franschen souverein, van den grootsten veldheer van zijn tijd, in het leven was geroepen. Oostenrijk deinsde daarvoor niet terug. »De vrijheid van Europa," zoo verkondigde het in zijne proclamatie, »heeft zich onder de hoede gesteld der Oostenrijksche vaan," en het kwam op met 400,000 soldaten, behalve de voortreffelijk georganiseerde landweer en al de manschappen van 18 à 48 jaren, die slechts in staat waren om de wapens te dragen. De aartshertog Karel deed een inval in Beijeren met 200,000 man, verdeeld in zes leger en twee reserve-corpsen. De aartshertog Johan rukte met 80,000 man naar Italie op, en 36,000 man, aangevoerd door den aartshertog Ferdinand, begaven zich op weg naar Warschau.

Wat Napoleon aangaat, deze voerde persoonlijk het bevel over 200,000 man, voor de helft zamengesteld uit Duitsche troepen; de onderkoning Eugenius was in Italie aan het hoofd geplaatst van een corps van 70,000 man; 20,000 Saksers en Polen bezetten Warschau en den omtrek. Eene talrijke reserve was zamengesteld uit Franschen, Westphalen en Hollanders. De Russen telden slechts 20,000 man. Deze oorlog had geen gelukkigen uitslag, maar hij was zeer roemrijk voor Oostenrijk, en bereidde de gebeurtenissen voor, die besloten werden met de tractaten van 1815. Toen was het dat de wereld met eene blijde verrassing vernam, dat Napoleon geslagen kon worden. Aan een Duitschen veldheer, een Habsburg, den aartshertog Karel, komt de onverwelkbare roem toe, den grootsten veldheer van den nieuweren tijd, die tot dusverre onoverwinnelijk scheen, overwonnen te hebben. In dien oorlog was het, dat de liefde en gehechtheid der Oostenrijkers jegens hun vorstelijk huis, hun moed en hunne vaderlandsliefde op de schitterendste wijze uitblonken.

»Het is zaak om deze schoone episoden uit onze geschiedenis in het geheugen terug te roepen op een oogenblik, dat wij, volgens de zekerste berigten, vernemen dat de keizer Louis Napoleon den 1sten Julij 600,000 man gereed zal hebben, om den veldtogt te aanvaarden; dat 150,000 man daarvan bestemd zijn voor Italie en het overige voor de eventualiteiten, welke plaats kunnen grijpen."

— De reserve is in Oostenrijk onder de wapenen geroepen. Dit bevel wordt met gestrengheid ten uitvoer gelegd en ieder, hetzij vrijgezel of gehuwd, moet, zelfs wanneer hij nog maar drie maanden dienstpligtig is, onder de wapenen komen. Hoe nadeelig dit op den toestand van de maatschappij werkt, kan men gemakkelijk begrijpen. De meeste manschappen tot deze reserve behoorende, hadden tengevolge van eene keizerlijke verordening betrekkingen gekregen bij particuliere maatschappijen, spoorwegen en andere industrieele ondernemingen. Het nadeel is het grootste voor de maatschappijen, omdat deze een bereids geoefend personeel moeten ontslaan, zonder in de gelegenheid te zijn dit naar eisch te kunnen vervangen. Vooral is dit het geval met de spoorwegen, daar de grootere maatschappijen alsnu in het geval verkeeren plotseling tot 400 personen toe te moeten missen. Dientengevolge heeft het bestuur van den Noorderspoorweg zich genoodzaakt gezien eene petitie aan den keizer te rigten, waarin, onder aantooning »dat deze reserve manschappen, al zij het dan ook als spoorweg-beambten, toch in dienst van het leger voor het transporteren van troepen en materieel werkzaam zijn," wordt verzocht hen in hunne tegenwoordige betrekking te laten. Op het bovengenoemde verzoek volgde het antwoord: dat eenig en alleen ten gunste der baanwachters eene uitzondering kon worden gemaakt, doch dat de directie al de overige in hare dienst zijnde manschappen der reserve, naar hunne regimenten moest laten vertrekken. Een dergelijk verzoek van de *National Bank* werd onvoorwaardelijk van de hand gewezen.

FRANKRIJK.

— De 10den April verscheen de Fransche *Moniteur* met de volgende nota:

„Meer dan eenige andere mogendheid begrijpt en eerbiedigt Frankrijk het nationaal gevoel van ieder volk. Indien Frankrijk in zijne bedoelingen of gedragingen aan Duitschland eene reden gegeven had, om voor het behoud zijner onafhankelijkheid bevreesd te zijn, dan zoude Frankrijk de opgewektheid van het Duitsche patriotisme edel en gewettigd vinden en daarop geenszins met geringschatting neder zien.

„Niet ligtelijk zouden wij evenwel geloof kunnen schenken aan een *parti pris* om ons onregt aan te doen, van de zijde van hen, aan welke wij geen de minste aanleiding gaven ons te verdenken. Ons vertrouwen in de regtvaardigheid van de andere staten is slechts het uitvloeisel van de eerlijkheid onzer staatkunde. Met kalmte hebben wij de manifestatien gadegeslagen, die op sommige punten van den Duitschen Bond plaats hadden, omdat wij rekenden op het gezond en helder denkende gedeelte van Duitschland, dat weldra erkennen zoude, dat al die hartstogtelijkheid op geen wezenlijken grond steunde.

„Dat vertrouwen werd niet beschaamd. De agitatie die in de drukpers en in de kamers van verscheidene Duitsche staten in het leven werd geroepen, verbreidt zich niet verder; wij achten ons integendeel gelukkig het te kunnen constateren, dat die agitatie meer en meer wijkt.

„Om de Fransche regering in verdenking te brengen, heeft men haar verantwoordelijk gesteld voor een gedeelte van de vijandige gezindheid jegens de onafhankelijkheid van den Duitschen Bond, eene gezindheid die zich vrijelijk openbaarde onder de bescherming eener wetgeving, die geene préventive contrôle gedoogt. Deze meening, waarvoor slechts hare aanhangers verantwoordelijk kunnen zijn, werd in Duitschland als eene bedreiging beschouwd; door kwaadwilligheid verspreid, heeft zij onrust gestookt en welligt eene betreurenswaardige dwaling doen ontstaan nopens de bedoelingen van het kabinet der Tuilerien.

„Wanneer men niets dan wat regt is beoogt, schuwt men het daglicht niet. De Fransche regering heeft niets verborgen te houden, omdat zij niets behoeft te désavoueren. Wel verre dat de houding die zij in de Italiaansche kwestie aannam, het wantrouwen in Duitschland wettigen kan, behoort zij den Bond de grootste gerustheid in te boezemen. Wat Frankrijk toch voor Italie wil gewaarborgd zien, zou het in Duitschland niet kunnen bestrijden. Frankrijks staatkunde, die alle veroveringszucht van zich afwerpt beoogt slechts de voldoening en de waarborgen, die door het volkenregt, het geluk der natien en het belang van Europa gevorderd worden. Zoowel in Duitschland als in Italie begeert Frankrijk, dat de door de tractaten erkende nationaliteiten zich kunnen handhaven en sterk maken, omdat het die nationaliteiten als een der wezenlijke grondslagen van het Europesche statenstelsel beschouwt.

„Het is dus niet slechts eene dwaling maar eene ongerijmdheid, wanneer men Frankrijk voorstelt als vijandig jegens de Duitsche nationaliteit. Sedert tien jaren heeft de keizerlijke regering onafgebroken zijn invloed aangewend, om de moeijelijkheden uit den weg te ruimen naar den maatstaf van billijkheid en regt. In Spanje ondersteunde zij steeds den constitutionnelen troon der koningin, door belangloos toezigt uit te oefenen op de uitgewekenen, die door de elkander opvolgende omwentelingen op onze grenzen geworpen werden. In Zwitserland heeft hare officieuse bemiddeling er toe bijgedragen om de zaak van Neuchatel, die tot verwikkelingen met Pruissen kon leiden, bij te leggen. In Italie zelf is hare zorgzaamheid de tegenwoordige moeijelijkheden vooruitgeloopen; nadat zij den paus in zijn gezag hersteld had, heeft zij allerwege gematigdheid gepredikt. Te Napels heeft zij, in overeenstemming met haren bondgenoot, de koningin van Engeland, beproefd om het gouvernement van Sicilie tot hervormingen te bewegen, die zijn gezag zouden versterkt hebben. In Duitschland, in de moeijelijke kwestie, die met betrekking tot de hertogdommen tusschen den Bond en Denemarken was gerezen, heeft zij, niettegenstaande hare sympathie voor Denemarken, de regtmatige ligtgevoeligheid van het Duitsche patriotisme tegenover provincien, die aan Duitschland met zooveel banden vereenigd zijn, weten te begrijpen; zij heeft daarom te Kopenhagen niets dan den raad doen hooren om toegevend te zijn. In de Donau-Vorstendommen heeft zij getracht de regtmatige wenschen dier provincien te doen zegevieren, ten einde op die wijze ook in dat gedeelte van Europa een orde van zaken te vestigen, die de bevredigde nationale belangen tot grondslag heeft.

„De staatkunde van Frankrijk kent geene tweeërlei maten en gewigten; het weegt met gelijke regtvaardigheid de belangen van alle volken. Wat Frankrijk in Italie wil doen eerbiedigen, dat zal het zelf in Duitschland weten te eerbiedigen. Wij zouden het niet zijn die bedreigd zouden worden door het voorbeeld van een nationale Duitschland, dat zijne bondsorganisatie in overeenstemming zou brengen met eene neiging naar eenheid, waarvan het beginsel reeds in de groote handelsvereeniging van het tolverbond is nedergelegd. Al wat in de naburige landen de betrekkingen ontwikkelt, die door handel, nijverheid en vooruitgang in het leven werden geroepen, werpt voordeel af voor de beschaving en al wat de beschaving vermeerdert, doet Frankrijks grootheid stijgen."

In den *Moniteur* kwam op 19 April het volgende artikel voor:

„Nadat de vijf mogendheden toegetreden waren tot het voorstel van Rusland om de regeling der Italiaansche kwestie aan een congres te onderwerpen, hebben zij het noodig geacht om in overleg te treden nopens de grondslagen, waarop de toekomstige beraadslagingen rusten, en zijn zij het onderling eens geworden nopens de vier volgende, door Engeland vastgestelde punten:

1o. De middelen aan te geven waardoor de vrede tusschen Oostenrijk en Sardinie in stand gehouden kan worden.

2o. Vast te stellen hoe de ontruiming van den Romeinschen Staat door de Fransche en Oostenrijksche troepen, het best kan worden bewerkstelligd.

3o. Te onderzoeken of het noodig is hervormingen in te voeren in het binnenlandsch bestuur van dien staat en van de andere staten van Italie, waarvan de administratie gebreken in zich mogt bevatten, welke klaarblijkelijk een permanenten en gevaarlijken staat van onlusten en ontevredenheid zouden daarstellen; te onderzoeken welke die hervormingen zoude zijn.

4o. De tusschen Oostenrijk en de hertogdommen bestaande tractaten te vervangen door eene onderlinge confedaratie der staten van Italie, tot hunne wederkeerige bescherming, zoowel inwendig als uitwendig.

„Het Weener kabinet had vroeger geëischt, dat de ontwapening van Sardinie vooraf zou gaan, makende het van dien maatregel eene absolute voorwaarde tot zijne deelneming aan het congres. Daar die voorwaarde evenwel bij al de mogendheden tegenkanting ondervond, heeft het Oostenrijksche gouvernement haar vervangen door den eisch tot eene algemeene ontwapening vóór de opening van het congres.

„De Engelsche regering was van oordeel dat het voldoende zou zijn om reeds nu het beginsel der algemeene ontwapening aan te nemen, doch om de uitvoering van dat beginsel eerst te regelen op het congres zelf, bij de opening der beraadslagingen.

„De Fransche regering, geleid door dezelfde verzoenende gevoelens die haar deden toetreden tot de bijeenroeping van een congres en tot de vaststelling der grondslagen waarop onderhandeld worden zal, heeft niet geaarzeld om aan het voorstel van Engeland hare goedkeuring te schenken.

„Sedert is evenwel verschil gerezen over de vraag of de officieele adhaesie van Sardinie tot het aldus aangenomen beginsel bij voorbaat al dan niet onvermijdelijk was.

„De Fransche regering was van meening dat men Piemont op geene logische en billijke gronden kon uitnoodigen om tot het meergemelde beginsel toe te treden, wanneer de mogendheden Piemont niet gelijktijdig opriepen, om zich op het congres te laten vertegenwoordigen.

„Daar evenwel het Engelsche kabinet er levendig op heeft aangedrongen, dat Frankrijk er in toestemmen zoude om het kabinet van Turin te bewegen, voorloopig aan het beginsel der algemeene ontwapening zijne goedkeuring te schenken, heeft de keizerlijke regering niet weigerachtig willen blijven om een nieuw bewijs harer verzoenigsgezinde stemming te geven en zij beloofde derhalve aan het verzoek van Engeland gevolg te geven, mits men bepalen zoude, dat Sardinie en al de andere Italiaansche staten uitgenoodigd zullen worden, om deel van het congres uit te maken.

„In eene omstandigheid, die volkomen met de tegenwoordige overeenkomt, namelijk bij de conferentien van Troppau, in 1820, nam Oostenrijk zelf het initiatief tot een gelijksoortig voorstel. Oostenrijks eerste gevolmagtigde, de prins van Metternich, betoogde toen namelijk, dat het zoowel regtvaardig als billijk ware om de verschillende staten van Italie uit te noodigen tot het zenden van gevolmagtigden op het congres, dat te Laybach zou worden gehouden ter regering van de Italiaansche aangelegenheden, — en die meening werd door al de mogendheden gedeeld.

„Wij vinden in dat precedent eene reden om te hopen, dat de door ons bedoelde voorwaarde — zoo overeenkomstig overigens met de beginselen der regtvaardigheid en met de belangen van al de hoven van het Vaderland, — de algemeene goedkeuring zal verwerven.

„Wat voor het overige de ontwapening zelve betreft, de keizerlijke regering kan, nu zij eenmaal het beginsel aangenomen heeft, geen bezwaar zien in de keus van het juiste oogenblik, waarop het geraden zal zijn, dat beginsel ten uitvoer te leggen. Indien zelfs de mogendheden van gevoelen waren om tot de ontwapening over te gaan vóór de opening van het congres, dan zoude de Fransche regering, wat haar aanbelangt, geen enkele reden hebben om zich niet overeenkomstig dien wensch te gedragen.

„Alles doet dus veronderstellen, dat, al zijn de moeijelijkheden nog niet opgeheven, men toch weldra tot eene definitive overeenstemming zal kunnen geraken en dat niets meer de bijeenkomst van het congres zal beletten."

Laatste Berigten.

Wij hebben gisteren, den eersten Paaschdag, een aantal dépêches ontvangen, die wij hoofdzakelijk, om in geen herhaling te treden, hier zamenvatten. De Sardinische kamer van afgevaardigden heeft met 110 tegen 24 stemmen, een door de regering aangeboden wetsontwerp aangenomen, waarbij aan den koning eene dictatoriale volmagt wordt gegeven tot het nemen van al die maatregelen, welke het belang des lands noodzakelijk mogt maken. Bij het verlaten der zaal hieven de afgevaardigden den kreet aan van *Leve de Koning!* terwijl graaf Cavour door de bevolking met de levendigste bijvalsbetuigingen is ontvangen. — De baron von Kellerberg, met eene bijzondere zending door Oostenrijk belast, is den 23sten te Turin aangekomen, en ten 5½ ure 's namiddags door graaf Cavour ten gehoore ontvangen. Men zegt dat hij overbrenger is van de oorlogsverklaring, waarvan reeds vroeger gesproken is. Het aantal Oostenrijkers op de grenzen opeengehoopt, neemt al meer en meer toe. De openbare geest te Turin is uitmuntend. Intusschen was de minister van oorlog della Marmora naar de grenzen vertrokken, waar naar men zegt, het Sardinische leger in slagorde geschaard is of zal worden. Andere maatregelen van militairen aard waren insgelijks reeds genomen. Wat het actieve leger aangaat, dit is zamengesteld uit vijf divisien infanterie en eene divisie kavallerie. De Pruisische gezant aan het hof van Turin, heeft van wege den Duitschen bond den koning een brief overhandigd.

De Engelsche gezant bij de Zwitsersche republiek is den 24 dezer uit Bern vertrokken, ten einde Engelands protest tegen het Oostenrijksche ultimatum aan graaf Giulay te Milaan over te brengen. — De Duitsche bondsdag heeft in eene buitengewone zitting Pruissens voorstel aangenomen, strekkende om de voornaamste bondscontingenten marschvaardig te verklaren. Te Frankfort zal overigens eene legerafdeeling van 12,000 man bijeen worden getrokken, „tot bescherming van den Duitschen bond."

De Sardinische regering heeft, blijkens het officieele dagblad, alle voor het leger geschikte paarden gerequireerd. — Volgens den Parijschen *Moniteur* heeft ook Pruissen geprotesteerd tegen het ultimatum van Oostenrijk, zoodat nu Rusland, Engeland en Pruissen ten deze eene lijn getrokken hebben. — Een Fransch leger, ten getale van 160,000 man, heeft zich naar Savoije in beweging gesteld.

Ziedaar het voornaamste nieuws, dat ons gisteren door de telegraaf is aangebragt. Nopens de dépêches, welke wij heden ontvangen hebben, verwijzen wij den lezer naar de rubriek *Telegraaf.* Wij moeten evenwel met een enkel woord terugkomen op de zending van den baron von Kellerberg naar Turin. Dit komt ons zonderling voor. Er kan toch geene oorlogsverklaring volgen, vóórdat de termijn in het ultimatum vervat, verstreken is, en in geen geval was die termijn Zaturdag ten einde. Het is veeleer waarschijnlijk dat de baron von Kellerberg overbrenger was van het ultimatum, dat door de Oostenrijksche regering in handen gesteld is van graaf Giulay. Indien dit zoo is en het ultimatum een termijn van drie dagen stelt, dan is die eerst morgen, Dingsdag, verstreken. In dien tusschentijd kan, daar de diplomatie van alle kanten werkzaam is, om een vredebreuk te verhoeden, het een of ander voorvallen, hetwelk eene verandering brengt in den staat van zaken; die thans een allerdreigends aanzien heeft. Welligt dat het protest van Engeland, Pruissen en Rusland, Oostenrijk nog tot inkeer brengt. Indien slechts eenige tijd gewonnen werd, dan ware in het tegenwoordige hagchelijke oogenblik ook reeds veel gewonnen. De hoop is wel is waar niet groot, ja zelfs zeer klein, maar zoolang de oorlogsverklaring nog niet is verschenen en de diplomatie zoo werkzaam is, bestaat er eenige hoop.

Heden komt het Fransche wetgevend ligchaam bijeen, om eene mededeeling van de regering te ontvangen. Naar men zegt, zal in die zitting vergunning worden gevraagd om de reserve en de laatste ban der militie onder de wapenen te roepen. Wij zullen weldra weten wat hiervan zij, alsmede van andere gewigtige mededeelingen, welke men te gemoet ziet.

Indien men aan een brief uit Turin geloof mag slaan, dan zal de koning van Sardinie, ingeval van oorlog, zich zelf aan het hoofd des legers stellen, terwijl de minister van oorlog, de generaal Della Marmora, hem onmiddelijk in rang zal opvolgen. De graaf de Cavour zou dan voorloopig de portefeuille van oorlog op zich nemen.

De Russische regering heeft besloten een observatie-korps onder de bevelen van den generaal Luders, aan de Oostenrijksche grenzen te plaatsen, zoodra de Duitsche bondsdag een of meer contingenten in beweging stelt. Aldus, zoo wordt er bijgevoegd, zal Rusland ten aanzien van Oostenrijk dezelfde houding in acht nemen, als laatstgemelde ten aanzien van Rusland gedaan heeft, gedurende den oorlog in de Krim.

In de *Morning Herald* leest men het volgende: Oostenrijk heeft door de verwerping van het billijke en gematigde voorstel, dat den 22sten dezer door den *Moniteur* is medegedeeld, een stap gedaan, waardoor het in eene valsche positie moet worden gebragt. Oostenrijk heeft een grove en verschrikkelijken misslag begaan. Van eenen staat, die om verscheidene redenen in verschillende gedeelten van Europa zoo impopulair is en welks gedrag tijdens den oorlog in de Krim de grootste omzigtigheid noodig maakte, is het eene onvergeefelijke handelwijze Europa in een oorlog te willen wikkelen. Een kort uitstel had de opregtheid van de overige twistende op de proef gesteld en zoowel Oostenrijk als Europa zouden in staat geweest zijn vriend van vijand te onderscheiden. Onder deze omstandigheden het vriendschappelijke en verstandige voorstel van Engeland te verwerpen, was een stap, welke de Oostenrijksche regering in discrediet moet brengen. Wij hebben grond om te gelooven, dat het voortzetten der onderhandelingen spoedig tot eene goede oplossing van de geheele kwestie zoude hebben geleid. Oostenrijk heeft het eerst tot den oorlog uitgedaagd en moet zich niet verwonderen wanneer deze misdaad eene vreeselijke vergelding ten gevolge zal hebben.

PER TELEGRAAF.

Turin, 24 April. De troepen-bewegingen der Oostenrijkers op de grenzen van Sardinie hebben een einde genomen. De circulatie langs den spoorweg naar Milaan en de Ticino is dientengevolge hersteld.

De *Opinione* deelt mede, dat het ultimatum, hetwelk Oostenrijk gisteren namiddag deed overhandigen, de ontwapening en afdanking der vrijwilligers vordert, waarop het binnen drie dagen antwoord verwacht. De baron von Kellerberg blijft te Turin, totdat die termijn verstreken is.

De aartshertog Maximiliaan is naar Venetie vertrokken, ten einde eene inspectie over de vloot te houden.

Er is een gerucht in omloop, volgens hetwelk de Oostenrijkers naar Modena oprukken, ten einde ook dat hertogdom te bezetten.

De generaal Ferrari, opperbevelhebber van het Toskaansche leger heeft zijn ontslag ingediend.

Toulon, 24 April. Er komen hier voortdurend veel troepen aan, waarmede een kamp van 40,000 man zal worden gevormd.

Bern, 24 April. Twee leger-afdeelingen worden op den voet van oorlog gebragt.

Londen, 25 April. De *Morning Herald* meldt, dat Piemont op het Oostenrijksche ultimatum ten antwoord heeft gegeven: „dat Sardinie, op aanzoek van Pruissen, Rusland, Engeland en Frankrijk, er reeds in toegestemd heeft om zich te ontwapenen; meer kan de Sardinische regering aan Oostenrijk niet antwoorden."

De *Morning Herald* is van oordeel, dat Oostenrijk met dit antwoord te vreden kan zijn.

De *Times* meldt, dat er een gerucht in omloop is, volgens hetwelk de kanaalvloot met verzegelde orders naar de Adriatische Zee vertrokken zou zijn.

De *Times* deelt wijders eene dépêche uit Weenen van gisteren (Zondag) ten 10 ure mede, waarin gezegd wordt, dat kort te voren bevel is gegeven, om alle Oostenrijksche legerkorpsen op den voet van oorlog te brengen.

Frankfort, 25 April. Volgens een gerucht zal, in geval van oorlog, Oostenrijk zich met 250,000 man voegen bij het observatie-leger van den Duitschen bond, dat aan den Rijn zal worden geconcentreerd. Het geheele observatie-korps zal, naar men zegt, onder bevel staan van den keizer van Oostenrijk.

Van elk ongeteekend artikel in het Samarangsch Advertentie-Blad voorkomende, hetwelk geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat is de schrijver

J. H. DE GROOT.

Gedrukt en Uitgegeven bij de Groot, Kolff & Co., Samarang.